

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

4.10.2022

Eduskunta
maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite Lausuntopyyntö U 76/2022 vp ennallistamisasetuksesta

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto ehdotuksesta
ennallistamisasetukseksi

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus).

TAUSTAA

Euroopan komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta. Asetusehdotuksen tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden ja häiriönsietokyvyn jatkuvaa, pitkäaikaista ja kestävä elpymistä EU:n maa- ja merialueilla ennallistamalla ekosysteemejä sekä edistää ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista ja sen kansainvälisten sitoumusten täyttämistä. Ehdotuksessa asetetaan useita sitovia luonnon tilan parantamistavoitteita ja -velvoitteita monenlaisille ekosysteemeille. Näiden toimenpiteiden olisi katettava vähintään 20 prosenttia EU:n maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Tarkoituksena on antaa EU:lle mahdollisuus toimia kiireellisesti ja aloittaa ekosysteemien ennallistaminen mitattavien ja seurattavien sitovien tavoitteiden ja velvoitteiden pohjalta.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

SVK pääosin kannattaa Euroopan komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta.

Lintu- ja luonto-, vesipuute- ja meristrategiapuitedirektiivin täytäntöönpanon tehostaminen

SVK on vesien- ja merenhoitoa koskevissa lausunnoissaan ilmaissut huolensa niiden heikosta tuloksellisuudesta. SVK toivoo, että nyt lausunnolla olevan asetus parantaa vesien- ja merenhoidon tuloksia jo lähitulevaisuudessa.

SVK toimii omalta osaltaan luonnon ennallistamiseksi. Rakennamme ja kunnostamme kosteikkoja, teemme virtavesikunnostuksia ja muodostamme kutu ympäristöjä kevätkutuisille kaloille. Luonnon ennallistamisen lisäksi nämä toimet lisäävät merkittävästi asetuksen yhtenä päätavoitteena olevaa hiilen sidontaa.

Edellä kuvattuja toimia tehdään pitkälti vapaaehtoisen talkoolaisten avulla, jotka ovat pääosin SVK:n jäsenseurojen aktiiveja. Taustamotiivina talkootyöhön osallistumiselle on useimmiten omien kalastusharrastusmahdollisuuksien parantaminen. 1,5–1,8 miljoonaa suomalaista kalastaa vuosittain vapaa-ajallaan. Kalastusharrastuksen kautta heillä on olemassa vahva intressi. **Jotta kalastuksen harrastajien vahva intressi talkotoimintaan vesiluonnon ja kalakantojen tilan parantamiseksi ja hyvän tilan säilymiseksi pysyy, on SVK:n mukaan myös kalastusmahdollisuuksien säilyttävä direktiivejä toimeenpantaessa. Ennallistamisasetus ei saa heikentää mahdollisuuksia harrastaa kestävä ja vastuullista kalastusta, joka on pääosassa Marinin hallitusohjelmaankin kirjatussa vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategiaan tahtotilassa.**

Kaupunkiympäristöjen ekosysteemipalveluiden turvaaminen

6 artiklassa esitetään toimia kaupunkien ekosysteemipalvelujen ennallistamiseksi. Toimet keskittyvät viheralueiden ja latvuspeittävyiden lisäämiseen. Suurin osa kaupungeista on perustettu vesistöjen äärelle. Kaupunkien ranta-alueet ovat pääosin rakennettuja. Sen myötä on hävinnyt valtava määrä arvokasta rantavyöhykkeen vesiluontoa sekä tarkoituksella tai tarkoittamatta estetty pääsy turvallisesti veden äärelle. **SVK:n näkemyksen mukaan 6 artiklaan tulee sisällyttää toimia kaupunkien vesistöjen ja niiden ranta-alueiden ennallistamiseksi. Ennallistamisen tulee sisältää kosteikkojen ja muiden kalojen lisääntymispaikkojen sekä poikasympäristöjen palauttamista. Lisäksi kaupunkiympäristön vesistöjen tarjoamien ekosysteemipalveluiden saavutettavuuden sekä kansalaisten luontosuhteen vahvistamisen ja virkistäytymisen kannalta on erittäin tärkeää, että asukkailla on esteetön pääsy rantaan, esimerkiksi kalastamaan.**

Virtaavien vesien esteiden poistaminen

Asetuksen 7 artiklassa asetettaisiin velvoitteet virtavesissä olevien esteiden poistamiseksi. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on ensisijaisesti puututtava vanhentuneisiin esteisiin, joita ei enää tarvita uusiutuvan energian tuotantoon, sisävesiliikenteeseen, vesihuoltoon tai muuhun käyttöön.

SVK toteaa, että 7 artiklan tavoite on kannatettava ja kunnianhimoinen. Aikataulussa pysyminen tulee todennäköisesti olemaan vaikeaa ja vaatii huomattavia taloudellisia resursseja niin kartoitus- ja suunnitteluhankkeisiin kuin toteutukseenkin. **SVK:n näkemyksen mukaan vaellusesteiden poistaminen tulee aloittaa sellaisista kohteista, joilla on todellista merkitystä uhanalaisten vaelluskalakantojen vahvistamiselle.** Tämä ei kuitenkaan poissulje sitä, että on tärkeää poistaa myös kaikki vanhentuneet ja tarpeettomiksi käyneet vaellusesteen muodostavat rakenteet, mukaan lukein vaelluksen estävien siltarumpujen korvaamisen vapaan kulun ja virtauksen mahdollistamalla vaihtoehdoilla. Vaellusesteitä poistettaessa on turvattava myös kalojen alasvaellus.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Olli Saari
toiminnanjohtaja